

GYÓGYSZERÉSZETTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK

Gyógyszerészet 47. 95–100. 2003.

Körösladány gyógyszertárának története

Kecskeméti Sándor és dr. Kata Mihály

Békés megye kilencedik gyógyszertára – Kiss Ferenc áldozatos munkásságának köszönhetően – 1843 nyarán nyílt meg. Akkoriban a környék egyetlen patikája volt. A gyógyszerész-dinasztiát alapító Kiss Ferenc nevét és tevékenységét a magyar gyógyszerésztörténet is számon tartja. Utódai között ma is vannak gyógyszerészek [1]. Szerzők – dokumentumokkal igazoltan – ismertetik a nagy múltú, csaknem 160 éves gyógyszertár történetét.

1. Bevezetés

Körösladány nagyközség Békés megyében, a 47-es főútvonal és a Sebes-Körös kereszteződésénél – a folyó két partján – található. Négy város, nevezetesen Szeghalom, Dévaványa, Gyomaendrőd és Vésztő, ill. Köröstarcsa község határolja [2–5].

Békés megye első patikája „Meváltó” néven 1770-ben Gyulán nyílt meg (az előtt Aradra vagy Nagyváradra kellett menni a gyógyszerért. Ezt követően Szarvason (1803), Gyulán ismét (1804), Békéscsabán (1812), Békésen (1823), Mezőberényben és Orosházán (1830), ill. Gyomán (1831, fiókpatikaként) létesült gyógyszertár. Megfigyelhető, hogy e települések zömében a megye észak-keleti részén, a folyók közelében találhatók [6].

A teljességhez tartozik, hogy a patikák alapításának igénye nagyon szorosan kapcsolódott a terület gazdasági helyzetéhez, ezen belül az árutermelés és értékesítés színvonalához, az egészségügyi ellátás fejlődéséhez, a jogadományozás rendszeréhez és nem kevésbé egyes kiváló gyógyszerészek tevékenységéhez. Eleinte a társadalmi igény gyógyszertár alapítására igen gyér volt: a szegénység nem bízott az orvosokban és pénzük is alig volt; emiatt inkább javasasszonyokhoz fordultak.

Egészségügyről csak ott beszélhetünk, ahol akkor már volt bába, majd seborvos és végül orvos. A patikák alapítását majdnem minden esetben megelőzte a szakképzett orvos letelepedése. Ez annál inkább így történt, mivel a gyógyszereket már akkor is csak orvos rendelhette. A megye első kórháza 1846 májusában ugyancsak Gyulán nyílt meg. Az 1920–30-as években létesült a mentőszolgálat és alakult ki az egészségházak rendszere.

A gyógyszertárak fejlődését mindenhol gazdasági fellendülés előzte meg. A mezővárossá vált településeket – közöttük Körösladányt is – vásárjoggal vagy hetipiactartásának jogával ruházták fel. Lassan a közlekedési viszonyok is javultak (utak és vasutak épültek), a folyószabályozásokat követően a művelhető területek nagysága szintén gyarapodott, egyúttal ritkultak az árvizek is.

A XIX. század második felétől a gyógyszerészek képesek voltak hatást gyakorolni az egészségügy fejlődésére (Réthy Béla és dr. Südy Ernő békéscsabai, Vidovszky István békéssámsóni gyógyszerész stb.). Erő-

szívítéseitek révén a megyében 1871–1908 között 33 patika létesült, míg az előző 100 év alatt csupán 14. (Jelenleg 85 közforgalmú és 5 intézeti, több fiók- és számos kézi gyógyszertár működik.) [7–10].

2. A nagyközség rövid története

A vidék arculatára jellemző sok-sok kunhalom mesteres eredetű: valamikor temetkezést szolgáltak. A község határában korábbi településnyomokat is találtak [2–5].

Az első írásos emlék 1067-ből származik: a Zásti apát-ság alapító levele Nadan néven praedium-ként (= puszta) említi (a szó valószínűleg a régi nádalni = betömni igéből származik). A XIII. századi váradi regestrum faluként (= pagus) tartja számon, amelynek papja is van (1220-ban pl. Benjámint). Elnevezése 1722-ben lett *Körözs-Ladány*.

Félévezreden át – pontosan 1220-tól 1720-ig – a *Nadányi-család* tulajdonában volt. Közben, 1566 után a falu török kézre került; ura *Zülfikár* és *Hasszán* bég lett. Mai lakosainak ősei végleg 1712-ben települtek le. A falu története 1720-tól kapcsolatos *Harruckern* báró, majd örökösödés révén a *Wenckheim-család*, később a *Merán-család* történetével. Közel 200 éves kastélya 1803-ban épült; évtizedek óta iskola működik benne. A Wenckheim-temetőkapolnát a templomépítéssel gyöngyszemei között tartják számon (úgy tudni, hogy *Ybl Miklós* fiatalkori alkotása).

Az 1848-as forradalom eszméi eljutottak a községbe is. Kossuth hívó szavára 39 önkéntes állt a szabadságharc zászlaja alá, közöttük *Tüköry (Spiegel) Lajos* (1830–1860), aki később *Garibaldi* ezredese lett és Palermo bevételénél (30 évesen) esett el; az olasz állam megalapításában elvéülhetetlen érdemeket szerzett.

A Viharsarok részeként – a község mindig is – „*veszélyes agrárszocialista góc*”-nak számított. Az első világháborúban 268-an estek el. Aztán a Tanácsköztársaság, a román megszállás, majd a II. világháború következett (a faluból 200 zsidót hurcoltak el és sokan haltak meg a frontokon is). Mindezzel együtt a község – *szorgalmas és szívós lakosainak, ill. vezetőinek köszönhetően – szépen gyarapodott és rendezett lett.*

A 40-es évek vége felé számos jól jövedelmező

rizstelepet létesítettek. 1948-tól több tszes és tsz alakult. Hamarosan tesztüzem („Körösi teszta”), fűrészüzem és bőrzüzem létesült. A Sebes-Körös eddig hajózható. Körösladányban működik Magyarország – egyben Közép-Kelet-Európa – legnagyobb Henkel-gyára; 400-nál több alkalmazottja van. 1977-ben fejezték be a Duzzasztómű építését és 1985-ben készült el a község jelenlegi hídja. Lakosainak száma most kb. 5100 fő (1960-ban 7625, korábban több is volt).

3. A gyógyszer-tár története

Míg hazánk akkori területén 1800-ban csupán 210, addig száz évvel később már 1500 gyógyszer-tár működött [10], de 1842-ben a Sárreéten még egyetlen patika sem volt: a négy nagyobb település – Körösladány, Szeghalom, Vésztó és Füzesgyarmat – 17 ezernél több lakosának gyógyszerellátása csak nagy nehézségek árán és nem kielégítő módon volt megoldható. A létesítendő gyógyszer-tár helyének kiválasztásánál Körösladány mellett szólt, hogy ott volt a járásbeli seborvos, akinek még házi patikáját is kezelnie kellett. Továbbá az, hogy a földesúr-nak ott van az állandó lakhelye, „aki terjedelmes úri házával – tisztjei, cselédjei és azok családja révén – és hatalmas állatállományával ... patika nélkül nem lehet” [6].

A gyógyszer-tárat Kiss Ferenc, 27 éves római kat. gyógyszerész alapította (1816–1892). Édesapja – a zirci főapátság főerdőlovagja – 1836-ban adta őt gyógyszerészi pályára, aki három éven át a veszprémi „Fekete Sas” gyógyszer-tárban volt gyakornok. Majd 1839–1840-ben Pesten szerzett „magister pharmaciae” oklevelet. Dolgozott a szarvasi és a csabai patikában is. 1843. január 24-én a Magyar Királyi Helytartótanács 2343. sz. rendelete alapján Körösladányban személyjogi gyógyszer-tár felállítására kapott engedélyt. A Nagy u. 325. szám alatt lévő „Szentháromság” gyógyszer-tár június 28-án megnyitásra készen állt. Ezzel Békés megye újabb lépést tett előre a közegészségügy fejlődésében [8].

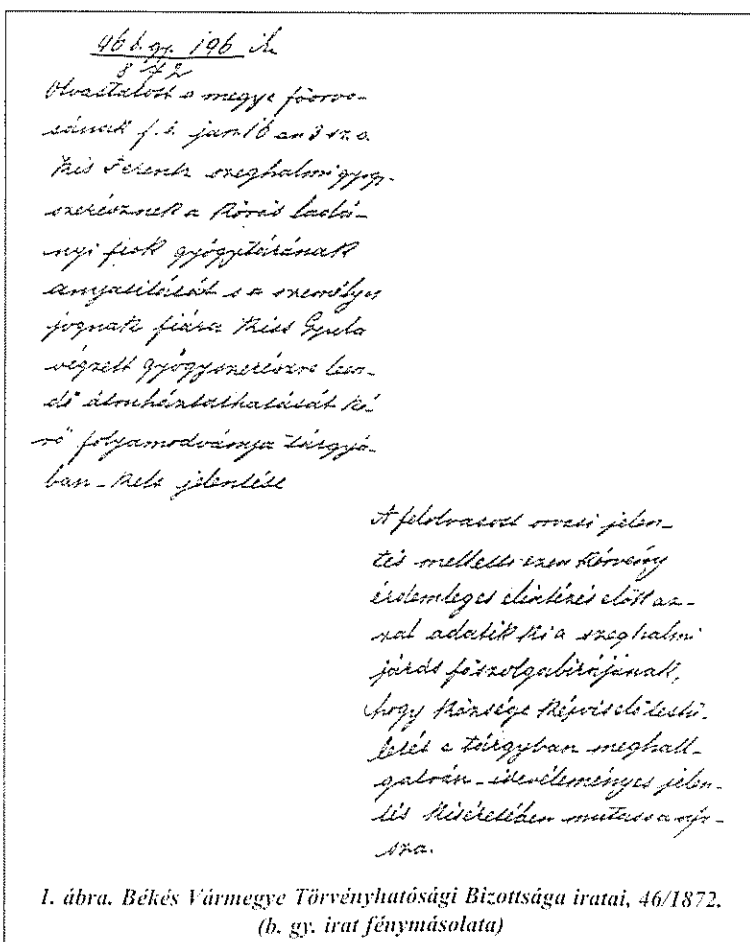
A település patikája a vármegye egyik igen szerény körülmények között működő gyógyszer-tára volt. Ennek anyagi természetű következményei, az összekötő kavicsos országutak megépítése és Szeghalom kedvezőbb földrajzi fekvése arra sarkallta Kiss Ferencet, hogy kérje gyógyszer-tárának Szeghalomra helyezését. Az ezzel kapcsolatos események néhány hónap alatt lezajlottak, amiben szerepe volt annak is, hogy a nagyváradi helytartósági osztály 1854 végén utasította a megyefő-

nökséget: járásonként vizsgálta meg a gyógyszerellátás helyzetét és javasolja, hol lenne szükség újabb gyógyszer-tár létesítésére. A válasz nem késett: „... a' meglévőnek Szeghalomra mint a' járás középpontjára leendő áthelyezése óhajtható ...”.

Közben a Budapesti Hírlapban meghirdették a körösladányi patika „csőd”-jét. [A XIX. században a „csőd” kifejezés pályázatot is jelentett, később „a hitelezők összejövetele” értelmezést kapott (Czuczor Gergely – Fogarasi János: A magyar nyelv szótára).] Majd pályázatot írtak ki az új szeghalmi gyógyszer-tár létesítésére. Ezután Kiss Ferenc kérte a Szolgabírói Hivatalt, hogy patikáját Szeghalomra áthelyeztethesse, s ezt kellően meg is indokolta. A nagyváradi hatóság március 1-én közölte, hozzájárulásukat adják az áttelepítéshez (a „csőd”-öt visszavonták).

Körösladányban 1855 és 1867 között tehát nem volt gyógyszer-tár. 1867-ben a helyi földbirtokos Wenckheim-család kezdeményezte, hogy Kiss Ferenc számára – aki erre hajlandóságot mutatott – engedélyezzék fiókpatika felállítását. A Belügyminisztérium 1867. szeptember 27-én a 27 593. sz. engedélyével hozzájárult a község Főterén berendezett „Kigyó” fiókgyógyszer-tár működéséhez. Ettől kezdve a település gyógyszerellátási gondjai végleg megoldódtak.

Az első években a „Kigyó” fiókgyógyszer-tár kezelője Kiss Ferenc tulajdonos volt, aki e tevékenységét

I. táblázat
A gyógyszerértárban működött gyógyszerészek adatai

Név	státusz	év
Kiss Ferenc	tulajdonos	1843-1855, 1868-1872
Okolitsányi Boldizsár	inas	1847
Than Károly	gyakornok	1849-1850
Kiss Gyula	kezelő	1869-1872
	tulajdonos	1872-1877*
Szijjártó Sándor	tulajdonos	1878-1881
Szijjártó Sándor özvegye	tulajdonos	1882-1888
Ürményi Gyula	gondnok	1882
N.N.	gondnok	1883-1886
Nagy Gyula	bérlő	1887-1888
Jákó Jenő	tulajdonos gy.	1889-1907
Szabados Ödön	tulajdonos gy.	1908-1911
Kovács Kálmán	tulajdonos gy.	1912-1922
v. gáspataki Gaskó Béla	tulajdonos gy.	1923-1939
Wemger László	gyógyszerész	1935-1936
Jádrám Miklós	gyógyszerész	1936-1937
v. gáspataki Gaskó Béla özvegye	haszonélvező	1940-1950
Dr. Tolvay Zenobius	gy., hk., bérlő	1936-1949 (msz.)
v. Bíró-Kovács László	fel. vez. gy.	1937-1943 (msz.)
Dr. Bak Lajos	gy., hk.	1943-1944 (msz.)
Dr. Borszéky Lászlóné	bérlő, gy.	1945-1950
Mertens Magdolna	tulajdonos,	
Tóth Elemér	fel. vez. gy.	1934-1943, 1950-1953
Kélei Hefőmin	fel. vez. gy.	1953
Olexih László	fel. vez. gy.	1953
Kovács Iлона	fel. vez. gy.	1953
Pásztor Julianna	fel. vez. gy.	1953-1958
Dr. Csajtai Miklós	fel. vez. gy.	1958-1968
Dr. Csajtai Miklósné		
Kövi Judit	gyógyszerész	1960-1968
Hegedüs János	fel. vez. gy.	1968-1996
	személyi jogos gy.	1996-tól
	tulajdonos gy.	2000-től
Hegedüs Jánosné		
Kormos Márta Erzsébet	gyógyszerész	1968-1995
Varga Margit	gyógyszerész	1977
Dr. Biróné Bozó Margit	gyógyszerész	1978
Dr. Majorné Fecter		
Mária	h. vez. gy.	1989

fel. vez. gy. = felelős vezető gyógyszerész

gy. = gyógyszerész

hk. = helyettes kezelő

h. vez. gy. = helyettes vezető gyógyszerész

msz. = megszakításokkal

N.N. = név nélkül

v. = vitéz

* egyes adatok szerint 1875, míg mások alapján 1877 [11].

1869-ben fiának, *Kiss Gyula* gyógyszerésznek engedte át (*I. ábra*). Ő 1872 májusáig vezette, ekkorra rendeződött az anyajogúsítás kérdése. Előző év végén ugyanis a vármegyei bizottmány foglalkozott *Kiss Ferenc* körösladányi fiókgyógyszertárának „anya-tárra leendő nyilvánítása, s ennek személyes joggal Gyula fiára leendő átruházására” irányuló kettős kérelemmel. A kérés első részével nem volt probléma, viszont a tulajdonnal kapcsolatos kérdést csak pályázatkiírás mellőzésével lehetett volna megoldani, ami ellenkezett az előírásokkal.

A község előljárói és az érdekelt szolgabíró támogatták az ügyet mondván, hogy *Kiss Gyula* a falu lakossága körében mind szakmai, mind emberi tulajdonságai tekintetében közkedvelt személyiség, s emiatt a pályázók közül úgy is őt választanák. Az illetékes főorvos azonban aggályait fejezte ki, mivel ezt a jogot minden más településen is pályázattal nyerték el. Végül is 1872. április 30-án a Magyar Királyi Belügyminisztérium – a 12 170. sz. rendelet alapján – engedélyezte a gyógyszerértár „személyes jogú anya-gyógyszertárra történő minősítését”. *Kiss Gyula* még három éven át dolgozott Körösladányban. Ezt követően a „Kigyó” gyógyszerértár új tulajdonoshoz került.

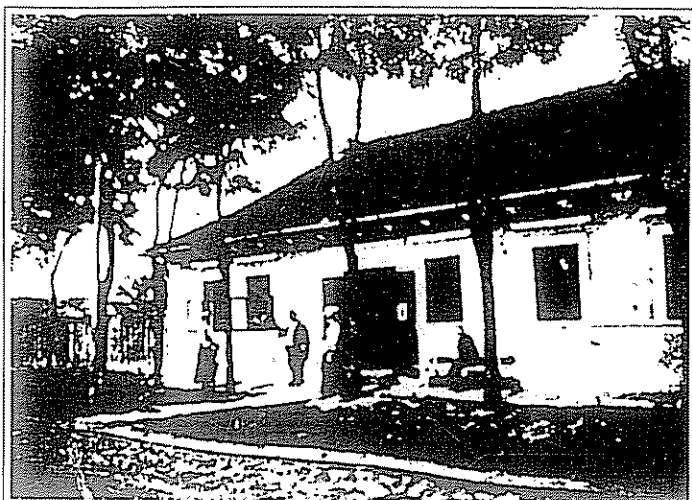
Fenti véleménnyel szöges ellentétben van a gyógyszerértárat alapító *Kiss Ferenc* dédunokája, az általunk nagyra becsült *dr. Kiss Ferenc* gyöngyösi ny. főgyógyszerész véleménye. Állítja, hogy „családjukhoz *Kiss Gyula* nevű férfi nem tartozott”. Elképzelése az, hogy *Kiss Ferenc* „alkalmazott egy már gyakorlott ügyeskezü férfit, aki – mintegy távirányítással – ellátta az akkori kis falusi gyógyszerértárat” is. Megjegyezzük, hogy ezzel teljesen összhangban vannak a *Zalai* által közölt családfa adatai is [1]. Szerzők kötelessége tiszteletben tartani az élő leszármazott gyógyszerészek véleményét!

Az alapítástól kezdve ott dolgozott gyógyszerészek státuszát és ennek időtartamát az *I. táblázat* tartalmazza. 1935-ben indítottak egy feljegyzést, amelyben valamennyi gyógyszerész, hallgató és asszisztens neve megtalálható, akik azóta a gyógyszerértárban dolgozóként megfordultak.

1950. július 28-án, pénteken az ország valamennyi gyógyszerértárat, így a helyi „Kigyó” patikát is államosították. Ez a gyógyszerészek megkérdezése, indoklás és kártalanítás nélkül történt. A tulajdonosokat a gyógyszerértár-jogosítványtól is megfosztották. A feltár megalkadó és az egész eljárás nagyon embertelen volt [12].

Ezt követően az eredeti tulajdonos és már idős öz. vitéz *gáspataki Gaskó Bélánénak* „megengedték”, hogy a gyógyszerértárhoz tartozó – eredetileg saját – lakásában lakhatott élete végéig. A korábbi bérlő, *dr. Borszéky Lászlóné* is csak augusztus 29-ig maradhatott, mert őt szintén áthelyezték.

Békés megye *Gyógyszertári Központját* 1950. augusztusában alapították. Feladata volt – többek között – a megye gyógyszerellátásának, ill. munkatársai képzésének és posztgraduális képzésének biztosítása. A körösladányi „Kigyó” gyógyszerértárat is ez az intézmény látta el (mivel gyógyszerert akkoriban havonta csak egyszer-kétszer szállítottak, emiatt a patikák nagy raktárkészlettel dolgoztak). 1993-ban a Központ átalakult *Sanopharma Gyógyszerkereskedelmi Vállalattá*, amely 1996-tól Rt-formában működött. Jelenleg a *Hungaropharma* tulajdonában van. Közben változtak ugyan az ellátási feladatok, ám a község gyógyszerértárának ma is a *Hungaropharma* a legjelentősebb szállítója; naponta kétszer érkezik gyógyszer szállítmány.

2. ábra. A régi gyógyszerertár fényképe 1903-ból

A nyolcvanas évek vége felé nyilvánvalóvá vált, hogy a gyógyszerertár kinötte régi épületét (kis alapterülete miatt officinájában is tároltak gyógyszereket. Másrészt a vályogból készült épület – magas talajvízállás következtében – eléggé megrongálódott). A Központ legutóbb felújított gyógyszerertárainak egyike volt a község patikája; az épület alapterülete 292 m²-ről 410 m²-re bővült. Létrejöttében kiemelkedő feladata volt *dr. Dócs János*nak, a Központ akkori igazgatójának. Az építésre szánt 8 millió forint + ÁFA kölcsön megszerzésében nagy szerepet vállalt *Gallainé dr. Dévity Katalin* igazgatóhelyettes főgyógygyszerész. A bütorzat beszerzésére 350 ezer forint állt rendelkezésre. Az épület helyét illetően több alternatíva is felmerült, de *Hegedűs János*, a gyógyszerertár vezetője ragaszkodott ahhoz, hogy a patika az eredeti helyén épüljön fel.

Az építési munkálatok 1990. május 11-én kezdődtek és az új gyógyszerertár 1991. október 21-én kezdett ismét működni (ez idő alatt *Papp Károly* tsz-elnök biztosított épületet a gyógyszerertár és lakást a gyógyszerész-házaspár részére). Az új épületet *Pálfi István* tiszti főgyógygyszerész adta át, aki rövid előadásban ismertette a gyógyszerertár történetét és *Kiss Ferenc* munkásságát. Beszédet mondott még *Berki Imre* polgármester és *Hegedűs János* gyógyszerertárvezető. Jelen voltak a Központ képviselői, a gyógyszerertár dolgozói, a község körzeti orvosai, fogorvosa és állatorvosa, továbbá *Papp Károly* tsz-elnök [13].

Az 1994. évi LIV. törvény lehetővé tette a gyógyszerertárak magánosítását, egyúttal kimondta, hogy „gyógyszerertárakat csak személyi joggal rendelkező gyógyszerész működtethet”. A községben a privatizáció egyszerű formáját alkalmazták: a településen működő egyetlen patika további sorsáról *Hegedűs János*

megegyezett az önkormányzattal (eltekintettek a pályázatától és csak jelképes bérleti díjat kellett fizetnie). A társadalombiztosítás ehhez azzal járult hozzá, hogy a működés első évében a TB-támogatást előre fizette a gyógyszerészeknek.

Az ingatlan – önkormányzattól történő – megvásárlására 2000-ben nyílt lehetőség (közben renoválás nemigen történt, s ez az épületen már meg is mutatkozott). Azóta kisebb fejlesztések voltak (pl. légkondicionálás, új világítótestek). Jelenleg *Hegedűs János* gyógyszerész a tulajdonos; a patikában egy szakasszisztens és három asszisztens dolgozik.

4. A gyógyszerertár gyógyszerészei

A község gyógyszerertárában működött gyógyszerészek listáját az *I. táblázat* tartalmazza. Közülük is kiemeljük hat kolléga nevét és tevékenységét.

Kiss Ferenc (1816–1892) Maceskőn (Hont megye) született. Eddig ismertett tevékenységén túl lelkes művelője volt az ásványvízelemzésnek, tudományos cikkeit *egy német nyelvű szaklap*, a *Gyógygyszerészi Hétlapp* és a *Természettudományi Közöny* számaiban jelentette meg. Ő vizsgálta meg a Cséfa-pusztai kút (Füzesgyarmat), a Várhelyi-kút (Szeghalom) [1] és Gyopáros-fürdő vizének összetételét; utóbbit ennek alapján nyilvánították gyógyvíznek [6]. Erdemei közé tartozik, hogy elsőként próbálkozott gyógyszerészeti szakecikk magyar nyelvű publikációjával (mert még nem alakult ki a magyar gyógyszerész szaknyelv és sajtó. Az oktatás az egyetemeken is német nyelven folyt). Gyógygyszerészi és tudományos munkái mellett széleskörű közéleti tevékenységet is folytatott [14, 15]. Munkásságban gazdag élete 1892 januárjában ért véget.

Dr. Tolvay Zenobius (1905–1968) Nagymihályon (Zemplén megye) született, gyógyszerészi oklevelét 1933-ban Budapesten, gyógyszerészdoktori címét 1937-ben Szegeden szerezte. Főként Békés megye

3. ábra. A felújított gyógyszerertár fényképe (2002)

gyógyszertáraiban – így Körösladányban – valamint Hajdúböszörményben működött. Kiemelkedő szakmai munkásságát „Kiváló dolgozó” oklevéllel, ill. jelvény-nyel ismerték el.

Vitéz gáspataki Gaskó Béla (1892–1939). Tiszalúccon született és a kolozsvári egyetemen szerzett oklevelet. Báton, aztán Kézdivásárhelyen, majd 1922-től Körösladányban volt gyógyszerész. Az első világháborúban megsebesült és rokkantan tért haza; több katonai kintünetés birtokosa volt.

Tóth Elemér (1905–1985). Köröstarcsán született és Budapesten szerzett oklevelet. Dolgozott Körösladányban beosztottként, bérlőként, tulajdonosként és – az államosítás után – felelős vezetőként. 1953-tól megszervezte és vezette a Központ Gyógyszergazdálkodási Osztályát. Munkásságáért „Érdemes gyógyszerész” és „Kiváló dolgozó” kitüntetését kapott, majd 1980-ban aranydiplomáját is átvehette.

Dr. Csajtai Miklós (1929–1989) Békéscsabán született és 1954-ben kapott gyógyszerészi oklevelet. Békés megye több gyógyszertárában – Körösladányban is – volt gyógyszertárvezető. Később szakfelügyelő gyógyszerészi képesítést és 1967-ben kertészmérnöki diplomát szerzett, majd doktori fokozatot ért el. 1969-től Szegeden osztályvezető főmérnök, aztán a SZOTE Egészségügyi Szervezési Intézetében tanársegéd, ill. adjunktus volt. 1980-ban kandidátus lett és a Csongrád megyei KÖJÁL Egészségnevelési Osztályát vezette.

Hegedűs János – és felesége, *Kormos Márta Erzsébet* – 1964-ben Szegeden végeztek. A férj 1968-tól felelős vezető és 1996-tól személyi jogos gyógyszerész volt, ill. 2000-től tulajdonos gyógyszerészként működik a községben.

Körösladányi származású gyógyszerészek: *dr. Bak Lajos* (oklevele kiadásának helye és kelte: Szeged, 1939), *Török Anna Georgina*, *dr. Kata Mihály* (Szeged, 1959), *Hangyál Rózsa Mária* (Szeged, 1961), *Kövi Judit dr. Csajtai Miklósné* (Szeged, 1961), *Szabó Mária* (Budapest, 1962), *dr. Hangyál Ibolya dr. Takácsy Imréné* (Szeged, 1968), *Varga Margit* (Szeged, 1975) és *Kecskeméti Sándor* (Szeged, 2002).

5. Körösladány az irodalomban. Híres emberei

Körösladány községet nemzeti irodalmunk legnagyobbjai is megtisztelték. Bár teljességre nem törekedhetünk, néhány kiemelkedő alkotót megemlítünk. Jól ismert pl. *Arany János* nevezetes balladája, „*A hamis tanú*” (1852). *Petőfi Sándor* „*Pusztai föld ez, ahol most járók*” c. költeményében (1847) és „*Útirajzok*” c. írásában tesz említést Körösladányról. *Móricz Zsigmond* „*Kép a Sárrétről*” címmel nagyobb dokumentum-riportot közölt a *Pesti Naplóban* (1935). E tájról szól *Sinka István* „*Az alvó Körösök*” című költeménye. „*A Magyarország felfedezése*” sorozat immár klasszikus-

sá vált első kötetében, a „*Viharsarok*”-ban *Féja Géza* a községnek külön fejezetet szentelt. *Szabó Pál* a körösladányi templomépítés régi történetét dolgozta fel a „*Lakodalom, keresztelő, bölcső*” c. regényében. *Simonffy András* riportja – „*Körösladány ostroma és védelme*” címmel – az emlékezetes 1970-es árvíz elleni küzdelemről és helytállásról szól.

Tüköry Lajos nevét már említettük. *Kiss István* (1857–1902) tanulmányait a budapesti műegyetemen végezte, később magántanár lett. Épületei (veszprémi megyeháza, a Baross utcai Szülészeti Klinika, a János Kórház, számos törvényszéki épület a Kárpát-medence nagyobb városaiban) szinte mindenhol megtalálhatók.

Lengyel Béla (1844–1913) *Than Károly* tanársegéde volt, majd magántanári képesítést kapott és a gyógyszerészhallgatók kémia-oktatását végezte. 1876-tól az MTA tagja lett. Jelentősek analitikai és szervetlen kémiai kutatásai: ő fedezte fel a szén-szubszulfidot (C₃S₂) és nagyobb mennyiségben állított elő tiszta kalciumot. A szabadságharc leverése után a ladányi gyógyszertárban volt gyakornok *Than Károly* [15–17].

A község szülötte *dr. Sas Vilmos*, aki Füzesgyarmat községi orvosa, majd ügyvezető orvosa volt. Részt vett az I. világháborúban; harctéren teljesített szolgálatáért számos kitüntetést kapott [18]. *Fehér Lajos* (1882–1979) – ugyan Gyulán született és teológiai tanulmányait Nagyváradon végezte – 1914–1979 között a községben volt segédplébános, majd nagytekintélyű plébános. Számos társadalmi megbízatást látott el.

IRODALOM

- Zalai K.*: A magyar gyógyszerészet nagyjai, 1612–1945. Galenus Kiadó, Budapest, 2001 150–151. oldal – 2. Békés megye, Körös-Sárrét. Magyarország kistérségei sorozat, 3/6. Főszerkesztő: Dr. Kasza Sándor. CEBA Kiadó, Budapest, 1999: 88–96. oldal – 3. Körösladány képekben. Felelős kiadó: Bojti János polgármester. GyomaiPrint, Gyomaendrőd, 1998. – 4. *Biró F.*: Körösladány helynevei. Líceum Kiadó, Eger, 1999. – 5. *D. Nagy A.*: A Wenckheim-család és leszármazottjai. Líceum Kiadó, Eger, 2000. – 6. *Kecskeméti S.*: Körösladány gyógyszertárának története. Diplomamunka, Szeged, 2002. – 7. *Kissné Ábrahám K.*: A gyógyszertári hálózat kialakulása és fejlődése Békés megyében, 1770–1950. Békés megyei Levéltár, Békéscsaba, 1988. 19–53, 64, 148. és 178. oldal – 8. *Gecsei L.*: Patikák, patikáriusok, 1770–1850. Békéscsaba, 1976. – 9. *Gecsei L.*: Gyógyszertárak, gyógyszerészek, 1850–1875. Tevan A. Nyomdaipari Szakközépiskola, Békéscsaba, 1986. 40–43. és 63–65. oldal – 10. *Kempler K.*: A magyarországi gyógyszerészet a századfordulón, 1888–1914. Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Budapest, 1984. 39. oldal – 11. Gyógyszerészi Naplók – 12. *Kata M. és Kissné Kapocsi E.*: Gyógyszerészi etika. 4. átdolgozott kiadás. SZTE, GYTK-jegyzet, Szeged, 2001. 46. oldal – 13. *Hegedűs János* tulajdonos gyógyszerész szóbeli közlései – 14. *Baradlai J. és Bársony E.*: A magyarországi gyógyszerészet története, az ősidőktől a mai napig. Magyarországi Gyógysz. Egyesület, Budapest, 1930. II. kötet. 126.

190. és 220. oldal – 15. *Táplányi E.*: Kiss Ferenc (1816–1892) szeghalmi gyógyszerészl. *Gyógyszerészet* 21, 68–71 (1977) – 16. *Szabadváry F.*: Than Károly (1834–1908). Akadémiai Kiadó, Budapest, 1972. – 17. *Bacsa M.*: Egy hírneves gyógyszerész: Than Károly. Diplomamunka, Szeged,

1986. – 18. *Gergely K. A.*: Békésmegyei fejek 1929. Békéscsaba, 1929. 305. és 334. oldal.

S. Kecskeméti and M. Kata: *History of a public pharmacy at Körösladány.*

SZTE, Gyógyszertechnológiai Intézet, Szeged, Eötvös u. 6. – 6720

További tájékoztatói lehetőség: <http://www.korosladany.hu/index.php?page=5>

Tudásból, tapasztalatból táplálkozó erő

Új, ambiciózus terveinkhez keresünk kimagasló teljesítményt nyújtó

ORVOSLÁTOGATÓ

munkatársakat Budapesten és az ország összes megyéjében.

Nemzetközi színvonalú képzést, autót, mobiltelefont, versenyképes fizetést és előmeneteli lehetőséget biztosítunk a sikeres pályázóknak.

A munkakörre orvos, fogorvos vagy gyógyszerész végzettségű, jogosítvánnyal rendelkező szakemberek jelentkezését várjuk.

Ha Ön eredményorientált, és kész csatlakozni az élmezőnyhöz, ne késlekedjék, jelentkezzen most!

EGIS Gyógyszergyár Rt.,
személyzeti és oktatási osztály
1106 Budapest, Keresztúri út 30-38.
Fax: 06-1-265-5807, e-mail: hr2@egis.hu